

TOPIVAC®

NEGATİF BASINÇLI YARA TEDAVİSİ MODLARI

Hazırlayan: Ali KAYA Yayın Tarihi: Haziran 2026

Negatif Basınçlı Yara Tedavisi (NPWT / VAC) cihazları, yaranın türüne, eksüda (akıntı) miktarına, doku hassasiyetine ve hastanın ağrı eşiğine göre farklı çalışma modlarında programlanır.

Hekimler ve yara bakım uzmanları, tedavinin amacına (akıntıyı uzaklaştırmak, doku büyötmek veya yarayı temizlemek) göre cihazı terapi modlarına ayarlarlar.

KEYLER

NPWT, VAC, Continuous, Intermittent, Ramp, Mod, Eksüda, Granölasyon, Graft.

1. SÜREKLİ (CONTINUOUS) TERAPİ MODU (M1)

Cihaz, tedavi boyunca belirlenen negatif basınç değerini (örneğin -120 ile -125 mmHg) hiç durdurmadan sabitleyip yaraya kesintisiz uygular.

► Hangi Durumlarda Seçilir?

- **Yoğun Eksüdalı Yaralar:** Çok fazla akıntısı olan yaralarda, sıvının yara yatağından kesintisiz şekilde emilmesi ve çevredeki sağlıklı dokunun maserasyonunu (sıvı nedeniyle yumuşayıp bozulmasını) önlemek için tercih edilir.
- **Greft ve Flap Sabitlemesi:** Cerrahi olarak yeni nakledilmiş deri greftlerinin veya doku flaplerinin kaymasını önlemek ve yara yatağına sıkıca yapışmasını sağlamak amacıyla ilk 48-72 saat kesintisiz mod kullanılır.
- **Yüksek Ağrı Hassasiyeti:** Basınç seviyesindeki iniş çıkışlar hastada ağrıyı tetikleyebileceğinden, ağrı eşiği düşük hastalarda sabit basınç konfor sağlar.

2. ARALIKLI (INTERMITTENT) TERAPİ MODU (M2)

Cihaz, belirli bir süre negatif basınç uygular (örn. 5 dakika açık), ardından basıncı tamamen sıfırlayarak atmosferik basınca döner ve dinlenmeye geçer (örn. 2 dakika kapalı). Bu döngü sürekli tekrarlanır.

► Hangi Durumlarda Seçilir?

- **Granülasyon Dokusu Oluşturma (Hücre Çoğalması):** Basıncın düzenli olarak açılıp kapanması, yara yatağındaki hücrelere mekanik bir stres (uyarı) uygular. Bu durum, yerel kan akımını sürekli moda göre çok daha fazla artırır ve yeni doku (granülasyon) oluşumunu maksimum düzeyde hızlandırır.
- **Düşük / Orta Eksüdalı Yaralar:** Yara akıntısı azalmış, ancak yaranın kapanması için doku büyümesine ihtiyaç duyulan kronik yaralarda (diyabetik ayak, bası yaraları) kullanılır.
- **Akut Travma ve Açık Abdomen:** Büyük kazalar sonrası oluşan kararsız, geniş ve derin yaralarda stabilizasyon sağlamak için ilk aşamada sürekli vakum şarttır.

3. ARTAN (INCREMENTAL/RAMP) TERAPİ MODU (M3)

NPWT (Negatif Basıncılı Yara Tedavisi) cihazlarında yer alan **"Artan Vakum" (Incremental/Ramp) terapi modu**, hedeflenen negatif basınca birden bire değil, önceden belirlenmiş basamaklar ve süreler dahilinde **yavaşça ve kademeli olarak yükselerek** ulaşılmasını sağlayan bir mekanizmadır.

Cihaz, tedavi başlangıcında veya aralıklı (intermittent) döngü geçişlerinde doğrudan hedef basınca (örneğin -120 mmHg) çıkmaz. Bunun yerine, kullanıcının tanımladığı süreler doğrultusunda (örneğin her 60 saniyede bir basıncı 40 mmHg artırarak) grafiğe uygun bir **merdiven/rampa (ramp) eğrisi** çizer. Hedeflenen nihai basınca ulaşıldığında sabitletme sağlanır.

Hangi Durumlarda Seçilir?

- **Pediyatrik (Çocuk) Hastalar:** Çocukların cilt yapısı çok ince, ağrı eşikleri düşüktür. Ani vakumun yaratacağı korku ve ağrıyı önlemek için bu mod idealdir.
- **Geriatrik (Yaşlı) Hastalar:** Yaşlanmaya bağlı olarak deri bütünlüğü zayıflamış, "kağıt deri" olarak tabir edilen atrofik cilde sahip yaşlılarda doku hasarını önler.
- **Ağrı Eşiği Düşük ve Anksiyeteli Hastalar:** Tedavi başlangıcındaki ani çekme hissinden dolayı NPWT'yi reddeden veya panikleyen hastalarda uyumu artırır.
- **Kooperasyon Güçlüğü Çekenler:** Demans, Alzheimer veya nörolojik defisiti olan ve panik halinde pansumanı çekip çıkarma riski yüksek hastalarda konforlu bir geçiş sağlar.

4. ARALIKLI (INTERMITTENT) VE ARTAN (INCREMENTAL/RAMP) TERAPİ MODU (M4)

Modern yara bakımındaki en gelişmiş kombinasyonlardan biridir. Bu dinamik yöntem, aralıklı modun sağladığı **güçlü biyolojik uyarıyı**, artan modun sağladığı **hasta konforu ve doku korumasıyla** birleştirir. Sistem, iki yöntemi ardışık bir döngü (periyodik dalga) halinde çalıştırarak aşağıdaki mekanizmayla işler:

Basıncın tamamen sıfıra inip yaranın serbest kaldığı aralıklı modun **aksine**; bu modda basınç iki farklı negatif değer (örneğin -125 mmHg ile -25 mmHg) arasında yumuşak geçişler yapar. Basınç hiçbir zaman tamamen sıfırlanmaz.

► Hangi Durumlarda Seçilir?

- **Aralıklı Modda Ağrı Yaşayan Hastalar:** Basıncın aniden sıfırlanıp tekrar yükselmesi süngerin genişleyip büzülmesine ve dolayısıyla ağrıya neden olur. Değişken mod, yumuşak geçişler sağlayarak aralıklı modun kan akışını artırma avantajını ağrısız sunar.
- **Hassas Yara Kenarları:** Yara kenarlarının aniden kasılmasını önleyerek hastanın konforunu korur ve pansumanın yara üzerinden kaymasını (hava sızdirmasını) engeller.

****YUKARIDA BELİRTMİŞ OLDUĞUMUZ NPWT(VAC) TERAPİ MODLARI SAĞLIK PROFESYONELİNİ BİLGİLENDİRMEK AMACIYLA VERİLMİŞTİR. EN UYGUN TERAPİ MODUNU, HASTANIN YARASININ DURUMUNA GÖRE SAĞLIK PROFESYONELİ DEĞERLENDİREREK VERECEKTİR.**